

Avgiftshantering inom äldreomsorgen Vaggeryds kommun

December 2020 – Revsul Dedic och Ulrika Toorell

Innehåll

Innehåll	1
Sammanfattning	2
1. Inledning	4
2. Granskningsresultat	7
Bilagor	16

Sammanfattning

Deloitte AB har av de förtroendevalda revisorerna i Vaggeryds kommun fått uppdraget att genomföra en granskning avseende avgifter i äldreomsorgen för särskilt boende.

Revisionsfrågor

1. Är rapporteringen till Statistiska Centralbyråns (SCB) Räkenskapssammandraget (RS) rättvisande för äldreomsorgens omsorgsintäkter 2018?
2. Har socialnämnden en ändamålsenlig hantering av äldreomsorgsavgifterna och en tillräcklig intern kontroll?

Svar på revisionsfrågor

Vår sammanfattande bedömning är att:

1. rapporteringen av äldreomsorgens omsorgsintäkter för 2018 inte är rättvisande.
2. Socialnämnden har till viss del en ändamålsenlig hantering av äldreomsorgsavgifterna. Den interna kontrollen är inte tillräcklig.

Iakttagelser

- Rapporteringen till SCB Räkenskapssammandraget har inte varit rättvisande för 2018. I omsorgsavgifterna har även kostnader för kost räknats med. När detta justerats för 2019 förefaller dock rapporteringen alltjämt inte fullt ut rättvisande.
- Taxa finns beslutad för 2020 och är förenlig med lagstiftningen.
- Det saknas formaliserade och beslutade riktlinjer eller tillämpningsanvisningar för avgiftshantering. I frånvaron av antagna

riktlinjer så gör handläggare som de blivit informellt upplärda. Verksamheten förlitar sig på verksamhetssystemet utan att fullt ut förstå vad beräkningarna grundar sig i.

- Den nuvarande organisationen för avgiftshandlingen är relativt ny efter en centralisering av administrationen inom socialförvaltningen. Ett utvecklingsarbete har påbörjats men fördröjts på grund av den rådande pandemin.
- Ansvariga handläggare har ännu inte beretts tillräcklig kompetensutveckling kopplat till avgiftshantering.
- Kostnaden för matabonnemang inom särskilt boende samt avgift per hemtjänsttimme är relativt hög. Det är oklart var avgiften grundar sig på.
- Omsorgstagare behöver inte verifiera uppgivna inkomster och utgifter/kostnader med underlag. Kommunen kräver inte att omsorgstagare sökt bostadstillägg.
- Stickprov indikerade en rutinmässig användning av schabloner vid beräkning av boendekostnad för eget boende, vilket inte korrekt utifrån rättspraxis.
- Stickprov visar en bristfällig redovisning och beräkning av boendekostnad.
- Avgiftsprocessen är i relativt hög grad manuell och ansvaret vid informationsöverföring verksamheterna emellan är ibland otydligt.
- Taxering för makar/registrerade partners beräknas så det blir mest ekonomiskt fördelaktigt för vårdtagare då endera parten flyttar till särskilt boende.
- Delegation för kreditering och kravhantering följs inte.
- Den interna kontrollen av avgiftshantering är otillräcklig.

Rekommendationer

Socialnämnden rekommenderas att:

- säkerställa att nämnden har kännedom om officiella nyckeltal för sitt uppdrag och följer dessa uppmärksamt som underlag för styrning.
- tillse att det finns antagna riktlinjer/tillämpningsanvisningar som tydliggör hur förvaltningen tillämpar lagstiftningen samt tydliggör avgiftsstrukturen.
- se över möjligheten att debitera maxtaxa tills vårdtagaren visar att bostadstillägg söks.
- tillse att delegation kopplat till kreditering och kravhantering av avgiftsintäkter följs.
- säkerställa en tillräcklig intern kontroll kopplat till avgiftshandlingen inom äldreomsorgen, framförallt att identifiering av väsentliga risker och kontrollaktiviteter kopplade till risker samt uppföljning och utvärdering av avgiftshandlingsprocessen sker regelbundet och strukturerat.

Kommunstyrelsen rekommenderas att:

- fortsätta att se över processen för rapportering till RS avseende omsorgsintäkterna för att säkerställa att rapporterade nyckeltal återspeglar verkligheten.

Jönköping den 30 oktober

DELOITTE AB

Revsul Dedic
Projektledare

Ulrika Toorell
Verksamhetskonsult

1. Inledning

Bakgrund

Vaggeryds kommun tillhandahåller och utför en mängd olika tjänster för vilka avgift debiteras kommuninvånarna. Debitering av avgifter uppgår årligen till väsentliga belopp och innefattar exempelvis avgifter inom äldreomsorgen, förskolan, plan- och byggverksamheten och miljötillsyn. Att ha en väl fungerande administration och redovisning är således viktig för att uppnå en effektiv hantering av avgiftsfakturering.

Socialtjänstlagen ger kommuner rätt att ta ut skäliga avgifter för service, vård och omsorg inom äldreomsorgen. Dessa regleras till viss del av lagstadgad maxtaxa samt minimibelopp för att säkerställa att alla ska ha råd med äldreomsorg.

Enligt offentlig statistik (Räkenskapssammandraget, RS) hade kommunen 2018 en intäkt avseende äldreomsorgen som helhet samt särskilt boende specifikt motsvarande:

Avgiftsintäkter äldreomsorg, kr/inv 65+	Liknande kommuner, äldreomsorg 2018	2 234 kr
	Vaggeryd	3648 kr
Avgiftsintäkter, särskilt boende, kr/inv 65+	Liknande kommuner, äldreomsorg 2018	840 kr
	Vaggeryd	2285 kr

Vaggeryds kommun redovisar en väsentligt högre intäkt inom äldreomsorgen, framförallt avseende särskilt boende (SäBo) jämfört med liknande kommuner och riket i övrigt. Avvikelsen är så stor att det kan vara så att redovisningen inte är rättvisande.

Mot denna bakgrund har revisorerna identifierat behov av att genomföra en granskning av redovisningen av intäkter inom äldreomsorgen. Väsentligheten bedöms som hög då dessa tjänster genererar stora intäkter till kommunen och ett eventuellt felaktigt underlag ger felaktiga styrsignaler till politiken.

Syfte och avgränsning

Granskningens syfte är undersöka om socialnämnden har en ändamålsenlig avgiftshantering samt en tillräcklig intern kontroll. Vidare undersöks samt rapporteringen av äldreomsorgens intäkter är rättvisande för 2018. Granskningen omfattar socialnämnden och avser enbart äldreomsorgens intäkter.

Revisionsfrågor

- Är rapporteringen till Statistiska Centralbyråns (SCB) Räkenskapssammandraget (RS) rättvisande för äldreomsorgens omsorgsintäkter 2018?
- Har socialnämnden en ändamålsenlig hantering av äldreomsorgsavgifterna och tillräcklig intern kontroll?

Underliggande frågeställningar

- Är redovisning och rapportering till RS avseende intäkterna inom äldreomsorgen rättvisande?

- Om de redovisade intäkterna är rättvisande, vad beror de väsentligt högre avgifterna på?
- Tar kommunen systematiskt in uppgifter gällande bostadstillägg?
- Hur ser den administrativa hanteringen av avgifter inom äldreomsorgen ut?
- Hur ser den interna kontrollen ut för hanteringen av avgifter inom äldreomsorgen?

(Revisionsfrågorna har omformulerats samt de underliggande frågeställningarna har justerats gentemot projektplan för ökat tydlighet och läsbarhet.)

Metod och granskningsinriktning

Granskningen genomförs genom dokumentgranskning, granskning av offentlig statistik samt intervju med ansvarig ekonom och handläggare.

- Enhetschef Administration och Service
- Avgiftshandläggare
- Förvaltningsekonom
- Redovisningsansvarig.

Stickprovsgranskning av 21 beräkningar av omsorgsavgifter har genomförts. Nio av dessa avsåg SäBo och 12 avsåg stöd i ordinärt boende.

Granskningen har delats in i följande sju faser:

- Planering av intervjuer.
- Samla fakta/underlag genom intervjuer och dokumentgranskning.
- Genomgång, sammanställning och analys av insamlat material. Vid behov komplettering med mer material.
- Framtagning av viktiga iakttagelser och rekommendationer samt svar på revisionsfråga.

- Rapportskrivning inkl. sakavstämning.
- Presentation av granskning till revisorer.
- Godkänd rapport skickas till berörda nämnder & revisorer.

Kvalitetssäkring

Kvalitetssäkring har skett genom Deloitte:s interna kvalitetssäkringssystem. Rapporten har även kvalitetssäkrats av de intervjuade personerna.

Revisionskriterier och utgångspunkt

Lagstiftning för avgifter i äldreomsorgen

Bestämmelserna om kommunernas rätt att ta ut avgifter inom äldreomsorgen finns i 8 kap. SoL. Kommunen får ta ut skäliga avgifter enligt grunder som kommunen bestämmer bland annat för hemtjänst, dagverksamhet, bostad i särskilt boende som inte upplåts genom ett hyresförhållande enligt 12 kap. jordabalken (hyreslagen) och för annan liknande social tjänst. Avgifterna får inte överskrida kommunens självkostnader (8 kap. 2 § SoL). Kommunerna får också ta ut vårdavgifter för kommunal hälso- och sjukvård enligt 26 § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), HSL.

För att alla ska ha råd med äldreomsorg finns ett högkostnadsskydd i form av en maxavgift (SoL kap 8 §4). Omsorgstagaren betalar aldrig mer än maxavgiften vilket för 2020 är 2125 kr/månad (en tolfedel av 0,5392 prisbasbelopp) för sina insatser. Avseende hyreskostnad för särskilt boende så lyder den under hyreslagen i de allra flesta fall vilket medför att hyran ska vara skälig i förhållande till läge, storlek och skick. Omsorgstagaren ska ha tillräckliga medel kvar för sina personliga behov och andra normala levnadskostnader, ett så kallat minimibelopp (SoL kap 8 §6-9).

Minimibeloppet ska täcka normalkostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidning, telefon, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och

läkemedel. För ensamstående är det för 2020, 5339 kr/mån (en tolfedel av 1,3547 prisbasbelopp) och för var och en av sammanlevande makar 4512kr/mån (en tolfedel av 1,1446 prisbasbelopp). Minimibeloppet och den faktiska boendekostnaden läggs samman och utgör det förbehållsbelopp som omsorgstagaren ska ha vid beräkning av avgiften. Avgiften är alltså det som blir kvar upp till maxtaxa när förbehållsbeloppet frånräknats inkomsterna. Enl. SoL kap 8 §4 får kommunen besluta om taxor som är mer fördelaktiga för den enskilde. Vidare enligt §6 så ska kommunen försäkra sig om att omsorgstagarens make eller sambo inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation till följd av taxan.

Intern kontroll

Analys och bedömning av interna kontrollen görs utifrån COSO-modellens fem komponenter:

- **Kontrollmiljö** – bedömning av omgivningen som den interna styrningen och kontrollen verkar i och påverkas av (*riktlinjer, policies, mm*).
- **Riskbedömning** – bedömning av hur risker för processen identifieras, värderas och hanteras.
- **Kontrollmoment** – bedömning av de aktiviteter som utarbetas för att fel ska upptäckas, åtgärdas och även förbyggas.
- **Information & Kommunikation** – bedömning av hur mål, policies, riktlinjer, risker, avvikelser och åtgärder kommuniceras i organisationen.
- **Uppföljning & Utvärdering** - bedömning av hur organisationen följer upp beslutade mål och åtgärder samt på vilket sätt den interna kontrollen utvärderas och utvecklas.

2. Granskningsresultat

Utifrån genomförda intervjuer och granskat material har en övergripande beskrivning av avgifter i äldreomsorgen till särskilt boende gjorts nedan. De iakttagelser som framkommit till följd av intervjuer och dokumentstudier redogörs under den rubrik som ansetts mest lämplig.

Är rapportering till RS avseende intäkterna inom äldreomsorgen rättvisande?

Samtliga Sveriges kommuner rapporterar årligen ekonomisk information till SCB:s Räkenskapsammandraget (RS). Informationen kan användas i sin helhet men framförallt som underlag till officiella nyckeltal.

Syftet är kvalitetssäkrade och jämförbara nyckeltal där kommuner kan få en uppfattning om deras effektivitet i förhållande till andra kommuner. Nyckeltalen används som underlag för styrning, verksamhetsutveckling och granskning.

I Vaggeryds kommun är ekonomienheten centraliserad och har ansvaret för rapporteringen till RS. Vanligtvis är det den förvaltningsekonom som arbetar mot socialförvaltningen som i praktiken genomför rapportering med redovisningsansvarig som stöd.

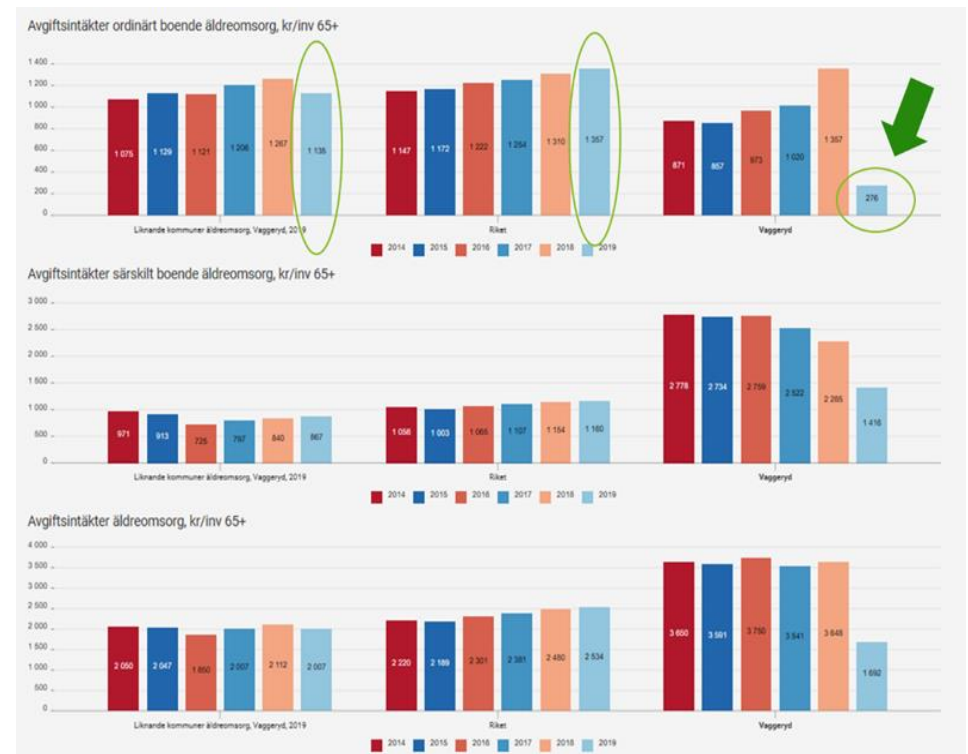
Under flera år har Vaggeryds kommun rapporterat avsevärt högre avgiftsintäkter inom äldreomsorgen än liknande kommuner och riket. Framförallt är det avgiftsintäkterna för omsorgstagare inom särskilt boende som avvikit.

Tabell 1 visar att:

- Vaggeryd mellan 2014 och 2018 redovisat upp till tredubbel så höga avgiftsintäkter för SäBo än liknande kommuner. Avgiftsintäkterna för

stöd i ordinärt boende (hemtjänst) har dock varit avsevärt lägre än liknande kommuner. För större bild se Bilaga 1.

Tabell 1: Avgiftsintäkter kr/inv 65+ (Källa: Kolada.se, baserat på RS)

Efter att ekonomienheten i samband med denna granskning uppmärksammats på de stora avvikelserna avseende avgiftsintäkterna har enheten gått igenom den rapporterade informationen för 2018.

I intervjuer med representanter från ekonomienheten beskrivs att rapporteringen inte är rättvisande för de faktiska avgiftsintäkterna då avgifter för kost felaktigt räknats med för SäBo. Felet har justerats vid rapporteringen för 2019. Efter denna översyn har ekonomienheten justerat nyckeltalen för 2019. Vidare beskrivs i intervjuer att ekonomienheten fortsatt inte är helt säkra på att nyckeltalen är rättvisande trots justeringen då intäkterna för omsorg i ordinärt boende nu är mycket låga, se tabell 1.

I intervju beskrivs att det har varit en stor omsättning på förvaltningsekonomer som arbetat mot socialförvaltningen och att rapporteringsprocessen och dess kvalitet har påverkats av det.

Ekonomienheten ser över rapporteringsprocessen för att kvalitetssäkra rapporterad information men beskriver att det är svårt eftersom mängden information är stor och omfattar många olika verksamheter.

För att rapporteringen ska vara rättvisande krävs en enhetlig redovisning i förvaltningen.

Bedömning

Utgångspunkten i denna granskning är att rapporterade avgiftsintäkter inom äldreomsorgen för 2018 och tidigare avviker kraftigt i förhållande till liknande kommuner och riket. Avgiftsintäkterna avviker så pass mycket att det är rimligt att anta att de inte var rättvisande.

Innan vi fördjupar oss i avgiftsprocessen och kommunens tillämpning av regelverket är det därför primärt att avgöra huruvida de rapporterade intäkterna är rättvisande för de faktiska avgiftsintäkterna som kommunen får in från omsorgstagare.

Utifrån information från ekonomienheten var den rapporterade informationen för 2018 *inte rättvisande* då avgifter för kost har inkluderats. Detta har justerats vid rapporteringen för 2019. Förklaringen låter i våra öron rimlig men vi kan dock konstatera att rapporteringen för 2019 fortsatt avviker på ett sådant sätt att det är rimligt att anta att den inte är rättvisande. Denna gång

avviker avgiftsintäkterna för omsorgsavgifterna avseende ordinärt boende och de är avsevärt lägre än liknande kommuner och riket.

Sammanfattningsvis finns stor risk för att rapporteringen till RS alltså inte är fullt ut rättvisande. Detta medför att vi inte kan dra tydliga slutsatser om kommunens intäktsnivå. Vår bedömning är att detta är problematiskt då nyckeltalen ska fungera som ett viktigt underlag för nämndens styrning.

Vi noterar dock att utifrån vad som beskrivits i intervjuer att varken nämnden eller förvaltningen själva förefaller ha uppmärksammat och ifrågasatt de avvikande nyckeltalen.

Vår uppfattning är att nämnden bör ha kännedom och uppmärksamhet följa de nyckeltal som är relevanta för grunduppdraget.

Finns taxor/avgifter beslutade av fullmäktige? Är dessa uppdaterade och aktuella?

Taxor för 2020 avseende socialnämndens verksamhet och vårdavgifter finns beslutade av kommunfullmäktige. Det framgår dock inte när de antogs.

De beslutade taxorna som är relevanta för granskningen framgår i sin helhet i bilaga 2.

Bedömning

Taxorna har granskats översiktligt och vår bedömning är att den är förenlig med gällande lagstiftning beskriven i revisionskriterierna. Vi noterar dock att den lagstadgade nivån för maxtaxa inte framgår i beslutad taxa.

Finns av kommunen fastställda riktlinjer/anvisningar för taxor, fakturering och kravhantering? Efterlevs dessa?

Deloitte har begärt in samtliga styrdokument och eventuella övriga dokument kopplade till avgiftshantering inom äldreomsorgen.

Följande dokument har erhållits förutom beslutad taxa:

Styrdokument

Dokument	Antagen	Instans
Delegationsordning	2018-02-26 (2019-12-19 rev)	SN
Förhandlingsordning och hyror på kommunens vård- och omsorgsboenden	2014-09-23	SN

Övriga vägledande dokument

Dokument	Antagen	Instans
Processbeskrivning SÄBO	-	-
Kontrollera mot tidigare avgiftsbeslut	-	-
Rutin för att köra debiteringsfilen för avgifterna		
Rutin för att lägga in samtliga avgifter för SÄBO		
Rutin för förändring av hyresavgiften		
Rutin för lägenhetsplacering		
Upprätta inkomstförfrågan		
Rutin för att upprätta hyreskontrakt och uppdatera boendekostnaderna efter inflytt till SÄBO		
Rutin för kundfordringar		

Delegationsordning

Följande delegationsbeslut finns i delegationsordningen kopplade till avgiftshandlingen:

12.1.17.	Beslut om avgift enligt antagna regler	8 kap. 2 § SoL	Avgiftshandläggare
12.1.18.	Jämkningsavgift för hemtjänst, service och omvårdnad samt boende	8 kap. 2 § SoL	EC
12.1.19.	Beslut om nedskrivning eller befrielse från skuld avseende debiterad avgift inom äldreomsorg eller funktionshinderomsorg en.	4 kap.1 § SoL	EC

Vidare erhålls också en fysisk blankett för inkomstförfrågan.

I intervju med representanter för verksamheten beskrivs att det som styr avgiftshandlingen i dagsläget är taxorna och lagstiftning.

En processkartläggning har gjorts det senaste året av SÄBo. I intervjuer lyfts att processbeskrivningen och tillhörande rutiner styr den administrativa avgiftshandlingen.

Tillämpningsreglerna är inbyggda i verksamhetssystemet genom koder. Verksamhetssystemet räknar ut taxorna automatiskt. Det finns inte några beslutade och formaliserade tillämpningsanvisningar som stöd för bedömningar i dagsläget. I intervju lyfts detta som ett utvecklingsområde.

Kommunens avgiftsstruktur finns inte formaliserad i styrdokument men beskrivs i intervju på följande sätt:

För stöd i ordinärt boende (hemtjänst)

Kommunens avgiftssystem för stöd i ordinärt boende baseras på en timavgift (430 kr) för omvårdnad- och serviceinsatser. Strukturen är relativt enkel eftersom kostnaden för timavgiften avser beviljad tid enligt biståndsbeslut, inte faktiskt utförd tid.

För andra avgränsade insatser som hemsjukvård, trygghetslarminstallation och avinstallation av trygghetslarm, matdistribution, larminsats vid larm som enda insats, leveransavgift för lunchlåda, dagverksamhet, korttidsboende och hemsjukvård tas separata avgifter ut. Samtliga avgifter ingår i maxtaxan (2125 kr för 2020) förutom matlåda, leverans av matlåda och in-och avinstallationsavgift för trygghetslarm.

Särskilt boende

Avseende särskilt boende betalar omsorgstagaren en vård- och omsorgsavgift som är likställd med maxtaxan (2125 kr för år 2020), sedan betalas en kostavgift om 4000 kr samt hyra (3 360- 6 839 kr beroende på lägenhetens standard). Hyreslagen är tillämplig. Det framkommer inte om Vaggeryds

kommun gör avdrag från förbehållsbeloppet för den som bor på särskilt boende då el, säng och vissa förbrukningsvaror ingår.

Iakttagelser kring kommunens tillämpningar och avgiftsstruktur

Eftersom det inte finns tydliga beslutade tillämpningsanvisningar som ligger till grund för bedömningarna så har vi inte kunnat granska nämndens tillämpningar heltäckande. Nedanstående iakttagelser utgår således från genomfört stickprov samt intervjuer där kommunens tillämpning beskrivs i praktiken. Deloitte's bedömningar kopplade till varje iakttagelse redovisas under Bedömning.

Följande ställningstaganden/tillämpningar har noterats då de har påverkan på intäktsnivåerna på ett eller annat sätt:

1.1 Timavgiften avser beviljad tid och inte utförd.

Hur kommuner väljer att strukturera sitt avgiftssystem, dvs hur de tar betalt för omvårdnaden, ser olika ut. En del kommuner tillämpar en fast kostnad per besök eller tjänst, några tillämpar timavgift och andra har olika nivåer kopplade till tjänsternas omfattning.

I socialstyrelsens kartläggning (2014) framkommer att av de kommuner som tillämpar timavgift beräknas avgiften utifrån utförd tid i fyra av fem kommuner. Allt eftersom tekniken tillåter att det enkelt går att följa utförd tid i förhållande till den tid som omsorgstagaren får beviljad i sitt biståndsbeslut väljer majoriteten av kommunerna att tillämpa timdebitering. Avgiften då blir rättvisande för den tjänst omsorgstagaren faktiskt tillhandahållits.

I Vaggeryds kommun sker debitering utifrån beviljad tid i biståndsbeslut. Timavgiften är 430 kr. I intervjuer framkommer att verksamheten inte har kännedom om hur timavgiften har beräknats och huruvida den ligger i linje med nämndens självkostnad för en hemtjänsttimme.

Enligt intervjuer följs inte den utförda tiden i förhållande till den beviljade tiden i biståndsbeslut. Den utförda tiden brukar normalt i de flesta kommuner inte fullt ut motsvara än den tid som är beviljad.

1.2 Individuell prövning av förbehållsbelopp är oklar

Förbehållsbeloppet, dvs det minimibelopp omsorgstagaren ska ha kvar till personliga omkostnader är lagstadgad. Den är fastställd 5339 kr för ensamstående och 4512 för sammanboende (för år 2020).

Enligt förarbetena till socialtjänstlagens avgiftsbestämmelser bör levnadsomkostnader för yngre personer, efter en individuell prövning, beräknas till en nivå som överstiger minimibeloppet med upp till 10 % (proposition 2000/01:149). Vidare kan förbehållsbeloppet justeras för merkostnader för andra saker, exempelvis kost.

Om eller hur socialnämnden i Vaggeryds kommun gör individuella bedömningar avseende förbehållsbeloppet är oklart och framkommer inte i de avgiftsberäkningar vi tagit del av.

I två av 21 genomförda stickprov framkommer (utifrån lagstiftning och förarbeten) felaktigheter i beräkningen av förbehållsbelopp. Exempelvis har en yngre omsorgstagare (under 65) ett lägre förbehållsbelopp än det lagstadgade (se bilaga 3b, person 2). Vidare har en sammanboende omsorgstagare tillhandahållit ett förbehållsbelopp motsvarande det för ensamstående (Se Bilaga 3b, Person 1).

Vid beräkning av förbehållsbelopp för SäBo har i samtliga beräkningar en justering av förbehållsbeloppet gjorts med -1510 kr. Det framgår inte av uträkningen vad som ingår i denna justering. I intervju kunde verksamheten inte fullt ut redogöra för innebörden, men vid sakavstämning framförs att förbehållsbeloppet justeras gentemot konsumentverkets referensvärden för matkostnad för personer 61+år. Det framgår inte i avgiftsberäkningarna om det avgår andra avdrag kopplat till SäBo, exempelvis hyra för säng mm.

1.3 Taxering utifrån vad som är förmånligast för den enskilde.

Enl. SoL kap 8 §4 får kommunen besluta om taxor som är mer fördelaktiga för den enskilde. Vidare enligt §6 så ska kommunen försäkra sig om att omsorgstagarens make eller sambo inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation till följd av taxan.

I intervjuer och stickprov framkommer att Vaggeryds kommun tillämpar tudelning/samtaxering. Då en make/maka/registrerad partner får plats på särskilt boende samtidigt som den andra bor kvar sker taxering utifrån vad som är mest fördelaktigt för de enskilde.

Det saknas uppgifter om antalet omsorgstagare som taxerats förmånligare och därmed inte heller vad tillämpningen får för ekonomiska konsekvenser.

1.4 Rutinmässig användning av schablon för att beräkna boendekostnader.

Vid genomgång av stickprov förefaller det som att schabloner används för att beräkna boendekostnad för eget boende, kostnad för drift och värme. Exempelvis framgår i beräkningar att kostnaden för drift är 162 kr/kvm och år. I intervjuer framgår att det inte är klart för enheten vilka schabloner som tillämpas och vad de baseras på.

1.5 Avgifternas omfattning

Kommunen har rätt att ta ut avgifter inom äldreomsorgen, men avgifterna får inte vara högre än kommunens självkostnadspris. I intervjuer framkommer att verksamheten inte är säkra på vad avgiften för matabonnemang inom SäBo samt timpriset för hemtjänst baseras på.

Matkostnader inom SäBo påverkar förbehållsbeloppet och avgiftsutrymmet. Därmed påverkas även eventuella avgiftsintäkter. Höga matkostnader minskar det eventuella ekonomiska utrymmet för att debitera omvårdnadsavgifter och tvärtom. Konsumentverkets schablon för matkostnader för en person som är 60+ beräknas till 2590 kr/månad.

Vidare noteras att kostnaden per hemtjänsttimme är relativt hög, vilket medför att omsorgstagaren når nivån för maxtaxa redan vid fem beslutade timmar per månad.

Det saknas officiell statistik över kostnader för mat och insatser inom äldreomsorg för olika kommuner, vilket gör att det är svårare att göra kvalificerade jämförelser mellan kommunerna. Istället har matkostnaderna för denna granskning hämtats från närliggande kommuners interna statistik.

Kommun	<u>Kostnad för matabonnemang 2020</u>	<u>Kostnad för hemtjänsttimme 2020</u>
Vaggeryd	4000 kr/mån	430 kr/h
Värnamo	3535 kr/mån	300 kr/h
<u>Gnosjö</u>	3500 kr/mån	232 kr/h
<u>Gislaved</u>	(2019:3900 kr/mån)	300 kr/h
<u>Sävsjö</u>	3702 kr/mån	337 kr/h (under 2 h/månad)

Bedömning

Rätten att ta ut vårdavgifter utgår ifrån socialtjänstlagen. Vidare finns det förarbeten, allmänna råd och meddelandeblad från socialstyrelsen som tydliggör lagstiftningens intentioner samt fungerar vägledande för hur tillämpningen av lagstiftning i vissa fall *bör* göras. Utifrån dessa ramar finns följaktligen ett handlingsutrymme för kommunerna att besluta kring avgiftsstruktur samt tillämpningar och tolkningar av lagstiftningen. Detta brukar fastställas i politiskt beslutade riktlinjer eller tillämpningsanvisningar.

Vid genomgång av erhållna styrdokument framgår att Vaggeryds kommun inte utöver taxorna, har formaliserat hur avgiftsstrukturen ser ut eller hur lagstiftningen ska tillämpas. Det framgår exempelvis inte vilka tjänster som ingår i maxtaxa, vilka underlag som ska ligga till grund för beräkningarna och huruvida kommunen tillämpar jämkning, avdrag eller liknande från förbehållsbelopp som medför en mer generös eller strikt taxering.

Vår bedömning är att avgiftshandläggare, i brist på tydliga riktlinjer, "gör som man alltid har gjort" och förlitar sig på att verksamhetssystemet räknar rätt. Bedömningar och avvägningar görs oreflekterat och i samband med stickprov framgår att det inte fullt ut finns kunskap kring vad verksamhetssystemets beräkningar representerar och vad som ligger till grund för beräkningarna.

När komplexa avgiftsärenden uppkommer är det oklart hur dessa ska hanteras och hur de hanteras. Vår uppfattning är att detta riskerar likvärdigheten i bedömningarna.

Vi noterar att avgiftshandläggare har delegation för "Beslut om avgift enligt antagna regler". Eftersom det inte finns antagna regler eller riktlinjer förutom taxa så är det för oss oklart vad denna delegation innebär. Vidare framgår i intervjuer att det inte finns tillräcklig kännedom om delegationen för avgiftshantering och att den därmed inte följts fullt ut.

Vår uppfattning är att enheten har påbörjat ett ändamålsenligt utvecklingsarbete genom processkartläggning, men att en hel del arbete kvarstår samtidigt som det är av vikt att tillämpningsanvisningar fastslås som en ram för processen.

Följande bedömningar har gjorts av iakttagelser:

- 1.1 Debiteringen av beviljad tid medför att det finns risk för att avgiften inte fullt ut återspeglar den utförda tiden som omsorgstagare erhållit. Vidare är det oklart om timavgiften återspeglar nämndens självkostnadspris.
- 1.2 Beräkning av förbehållsbelopp ska följa lagstiftning och bör redovisas tydligt och konsekvent. Vår uppfattning är att nämnden bör tydliggöra hur individuella bedömningar av förbehållsbeloppet ska göras och på vilka grunder. Avseende justeringen av förbehållsbelopp avseende SäBo så är vår uppfattning att verksamheten bör ha kännedom om vad en sådan generell tillämpning grundar sig i.
- 1.3 Tillämpning av taxering utifrån vad som är förmånligast för den enskilde påverkar kommunens intäktsnivå. Tillämpningen är praxis i många kommuner men bör vara förankrat i nämndens tillämpningsanvisningar.
- 1.4 Stickproven indikerar att boendekostnaden rutinmässigt beräknas med hjälp av schabloner. Vår uppfattning är att detta inte är förenligt med rättspraxis. Regeringsrätten bedömde i samband med rättsfall (RÅ

2008:28) att det är de *faktiska* kostnaderna i det individuella ärendet som ska ligga till grund för beräkning. Schablon bör endast användas om kostnadernas storlek saknas eller framstår som ofullständig eller illa underbyggd, dvs inte rutinmässigt. Vår bedömning är att beräkning av boendekostnader ska ske i enlighet med rättspraxis.

1.5 Avgifterna per hemtjänsttimme samt för matabonnemang för SäBo är relativt höga i Vaggeryd. I intervjuer har det inte framgått tydligt vad avgifterna grundas på. Den höga kostnaden för mat påverkar avgiftsutrymmet och avgiftsintäkterna. Intäkterna för mat och för omvårdnad konteras olika och det är viktigt att säkerställa att kostnaden för mat inte är högre än kommunens självkostnadspris.

Sammanfattningsvis är vår bedömning att det i dagsläget inte finns tillräckliga och formaliserade tillämpningsanvisningar som stöd för bedömningar.

Hur ser den administrativa hanteringen av avgifter inom äldreomsorgen ut?

För drygt ett och ett halvt år sedan förändrades organisationen för administrationen inom socialförvaltningen. Då centraliserades administrationen vilket innebar att samtliga administratörer som jobbar ute riktat mot utförarverksamhet, mot myndighet och i socialförvaltningens reception samlades till en central enhet under socialförvaltningens stab. Tidigare hade administratörerna varit anställda i den enhet de arbetade gentemot. Förändringen gjordes av flera orsaker, dels för att likrikta arbetssätt dels för att förbättra förutsättningarna för administratörerna att täcka upp för varandra. Enheten heter Administration och service.

Enheten är relativt ny i sin struktur. I intervjuer beskrivs att ett utvecklingsarbete påbörjats för att gå igenom processer och arbeta fram vad stödenheten ska tillhandahålla. Utvecklingsarbetet har dock fått stå tillbaka under våren och sommaren pga. Covid -19. Enhetens chef omplacerades exempelvis under pandemin för att täcka upp som enhetschef på en enhet.

Som en del av enheten Administration och Service ingår en tjänst som avgiftshandläggare. Avgiftshandläggaren har ansvar för avgiftshanteringen inom funktionshinder och äldreomsorg. På enheten finns ytterligare en person som håller på att introduceras för att kunna täcka upp för avgiftshandläggaren vid frånvaro. Tidigare har det inte direkt funnits någon back-up eller ersättare som varit insatt i avgiftshanteringen vilket enligt intervjuer upplevts har varit en risk.

Nuvarande avgiftshandläggare är relativt ny i sin roll och gör såsom hen blev upplärd av tidigare avgiftshandläggare men det har inte funnits något tydligare stöd för bedömningar och avvägningar. Det upplevs ha varit rörigt i början men börjar sätta sig. Avgiftshandläggare har till följd av den pågående pandemin inte fått någon utbildning kopplad till sitt uppdrag. Kollegial upplärning har skett.

En förenklad beskrivning av avgiftsprocessen såsom den genomförs idag finns här (för större bild, se bilaga 4).

Avgiftshanteringen är beroende av och löper igenom flera olika enheter och verksamheter. Enheten för Administration och Service har ansvaret för själva debiteringen och skickar sedan en fil som fakturaunderlag till ekonomienheten.

Avgiftshanteringen genomförs i verksamhetssystemet Magna Cura.

Iakttagelser kopplat till den administrativa hanteringen

Nedanstående iakttagelser utgår från genomfört stickprov samt intervjuer där avgiftshanteringen beskrivs i praktiken. Följande har noterats då de kan ha påverkan på intäktsnivåerna eller utgöra risk på ett eller annat sätt:

2.1 Omsorgstagarens uppgivna inkomster och utgifter verifieras inte.

Om omsorgstagaren önskar få sitt avgiftsutrymme beräknat lämnar hen in en blankett med uppgifter om inkomster och utgifter. Omsorgstagaren behöver inte lämna in underlag som styrker de uppgivna inkomsterna och utgifterna. Omsorgstagaren kan också välja att inte lämna in inkomstförfrågan och då utgår per automatik maxtaxa. I stickproven förefaller det som att omsorgstagare i två av 21 ärenden har valt att inte inkomma med inkomstförsäkran men det framgår i inte i tydligt i beräkningsunderlaget.

Avgiftshandläggare beskriver att hen reagerar om inkomna uppgifter framstår som uppenbart osannolika och kan då eventuellt ringa upp omsorgstagaren. I stickproven avseende hemtjänst framkommer uppgifter som är uppenbart avvikande i ett av de 12 granskade ärendena (se bilaga 3b, person 5). En mycket låg boendekostnad redovisas samtidigt som inkomsten är hög. Ändå har omsorgstagaren bostadstillägg, vilket bör innebära att antingen uppgiven inkomst eller boendekostnad är felaktig.

2.2 Ansökan om bostadstillägg krävs inte.

I intervjuer beskrivs att nämnden inte systematiskt kräver att omsorgstagaren ansöker om bostadstillägg hos pensionsmyndigheten. Avgiftshandläggare beskriver dock att omsorgstagare alltid informeras om att de ska söka bostadstillägg.

I intervjuer beskrivs att avgiftshandläggarna upplever att omsorgstagare generellt söker bostadstillägg. I genomförda stickprov (se bilaga 3a-b) framkom att 8 av 21 omsorgstagare hade erhållit bostadstillägg.

2.3 Bristfällig redovisning och beräkning av boendekostnader

I genomgångna stickprov avseende hemtjänst är beräkningen av

boendekostnader bristfällig i 9 av 12 ärenden. Två av dessa har troligtvis inte lämnat inkomstförsäkringen vilket medför att tillräcklig beräkning av boendekostnader skett endast i ett av 12 ärenden. I fem av ärendena finns ingen beräkning av boendekostnaden, dvs att det inte tydliggörs hur boendekostnaden räknats fram. I fyra av ärendena framgår beräkning av boendekostnad men den stämmer inte utifrån de schabloner som beräkningen enligt uppställning utgår ifrån.

2.4 Hög grad av manuell hantering samt oklarhet i informationsöverföring

I intervjuer framkommer att verksamhetssystemet, Magna Cura, är relativt gammalt. Vidare beskrivs att en betydande del information måste manuellt tillföras beräkningarna såsom korttidsbeläggning och matlådor.

Information om frånvaro rapporteras från enheterna och i intervjuer framkommer att ansvaret för rapporteringen är något oklart. Avgiftshandläggare beskriver att hen ofta behöver påminna och stöta på enheterna för att erhålla information.

Ett nytt verksamhetssystem, Combine är upphandlat och kommer att implementeras inom kort.

2.5 Delegation vid kreditering och kravhantering följs inte

I intervjuer framgår att det finns oklarheter kring hur obetalda omsorgsavgifter ska hanteras. I praktiken tas beslutet idag av avgiftshandläggare som i samråd med omsorgstagaren diskuterar fram eventuell avbetalningsplan, skickar vidare ärendet till inkasso alternativt skriver av skulden.

Vi noterar att enhetens nuvarande rutiner inte är linje med socialnämndens delegationsordning. Övriga skrivna rutiner såsom för kundfordringar förefaller vara inaktuella. Enligt delegationsordningen har enhetschef delegation på nedskrivning eller avskrivning av skuld.

Bedömning

Hantering av avgifterna inom äldreomsorgen har nyligen gått igenom en omorganisation. Vi noterar att ett utvecklingsarbete har påbörjats och vår

uppfattning är att enheten har haft mycket begränsade förutsättningar att genomlysna sin verksamhet på grund av den pågående pandemin. Vi bedömer att det finns insikt om risker samt en stor öppenhet och vilja till förbättringsarbete.

Följande bedömningar har gjorts avseende iakttagelserna:

- 2.1 Kommunen kräver inte underlag för att verifiera uppgivna uppgifter. Denna praxis kan påverka nivån på intäkterna då uppgifter utelämnas eller är felaktiga. Samtidigt medför ett krav på underlag troligtvis en ökad administration och kontroll vilket i sig kan vara resurskrävande.
- 2.2 Stickprovsgranskningen indikerar att det kan finnas ytterligare omsorgstagare med lågt avgiftsgrundade inkomster och utan redovisad bostadstillägg men där en sådan *kan* vara aktuellt. Då pensionsmyndigheten tar hänsyn till förmögenhet går det dock inte att med säkerhet uttala sig om dessa skulle kunna vara berättigade till bostadstillägg trots att redovisad avgiftsgrundade inkomst förefaller låg. I dagsläget kräver kommunen inte systematiskt att omsorgstagare söker bostadstillägg. Det finns risk att detta påverkar intäktsnivåerna negativt. Det finns dock inte underlag att uttala sig om i vilken omfattning.
- 2.3 Vi anser att boendekostnaden ska redovisas på ett sådant sätt att det enkelt går att följa vad beräkningen baseras på.
- 2.4 Vi anser att en hög grad av manuell hantering samt oklarhet i ansvar kring informationsflöden medför en ökad risk för fel i hanteringen. Vidare ska ett nytt verksamhetssystem implementerats inom kort, vilket är en väsentlig förändring som alltid innebär en risk, framförallt om handlägningsprocessen inte tydlig.
- 2.5 Vi anser att det är av vikt att grundläggande styrdokument såsom delegationsordning är kända och efterföljs i verksamheten.

Hur ser den interna kontrollen ut för hanteringen av avgifter inom äldreomsorgen?

I nämndens internkontrollplan för 2020 finns inget som är explicit kopplat till avgiftshanteringen. Dock beskrivs risk för otillbörlig åtkomst till verksamhetssystemet Magna Cura.

Kontrollmiljön

Kontrollmiljön har beskrivits utförligt tidigare i denna rapport. Då framkommer att ansvaret för hanteringen har nyligen gått igenom en omorganisation. Vidare finns inga antagna styrdokument för processen förutom taxor samt hyresnivåer. Handläggningen genomförs idag utifrån kollegial upplärning och vana.

Riskbedömning

Processkartläggning har delvis genomförts avseende SäBo. Kartläggningen fokuserar på själva processflödet och det praktiska genomförandet. I intervju beskrivs att enheten som en del av utvecklingsarbetet ska jobba vidare med processkartläggningen för att identifiera risker men att detta ännu inte gjorts.

Kontrollmoment

I intervjuer beskrivs genomförd processkartläggning som ett verktyg för att upptäcka fel. Några specifika avgränsade aktiviteter såsom genomgångar, stickprov eller att kontrollmoment har byggts in i processen beskrivs inte.

Information och Kommunikation

Enheten har inte kännedom om delegationsordningen full ut. I intervju framkommer att ansvarsfördelningen gentemot andra verksamheter är oklar. Verksamhetssystemet är inte fullt ut ändamålsenligt och ett nytt ska implementeras inom kort.

Uppföljning & Utvärdering

I intervjuer beskrivs att det i dagsläget inte finns något systematiskt sätt att följa upp och utvärdera avgiftshanteringen eller den interna kontrollen.

Bedömning

Ändamålsenligheten i den interna kontrollen bedöms utifrån COSO-modellens 5 aspekter (se Revisionskriterier och utgångspunkt).

I dagsläget finns ingen tydlig ram (kontrollmiljö) kring avgiftshanteringen. Enheten förefaller i allt väsentligt följa lagstiftning men det finns inte tydliga riktlinjer för bedömningar. Vår uppfattning är att detta präglar avgiftshanteringen och att det finns en kultur av att "man gör som man blir upplärd" utan att riktigt veta vad det grundar sig i.

Vidare har enhetens personal inte fått tillräcklig fortbildning för sina arbetsuppgifter. Ur ett perspektiv av intern kontroll medför samvariation av dessa aspekter en risk då det både finns en kultur att producera och inte ifrågasätta samtidigt som personal inte tillförsäkras tillräcklig kunskap att ifrågasätta och identifiera risker.

Vidare förefaller kommunikation och informationsutbyte av de bestämmelser som faktiskt finns som bristfällig. Även ansvarsfördelningen mellan de olika aktörerna inom avgiftshanteringen är till viss del oklar.

Riskerna i avgiftshanteringen har inte analyserats och bedömts systematiskt och således inte heller aktiviteter utarbetats för att upptäcka, åtgärda eller förebygga dessa risker.

Sammanfattningsvis är vår bedömning att den interna kontrollen inte är tillräcklig och att nämnden i fortsatt utvecklingsarbete bör beakta samtliga aspekter för att tillse en ändamålsenlig intern kontroll

Bilagor

Bilaga 1 – Avgiftsintäkter, kr/inv 65+ (Källa: Kolada, baserat på RS)

Bilaga 2 – Beslutade taxor för avgifter i äldreomsorgen 2020

Vårdavgifter		
Egenavgift vid vistelse på behandlingshem	100 kr/dygn	110 kr/dygn
Hemtjänst		
Omvårdnad och service	420 kr/timme	430 kr/ timme
Trygghetslarm, digitalt	350 kr/månad	360 kr/ månad
Installationskostnad, trygghetslarm	300 kr/installation	300 kr/ installation
Avinstallation, trygghetslarm	150 kr/installation	150 kr/ installation
Larmbesök, vid larm som enda insats	420 kr/timme (lägst avgift en timme)	430 kr/timme
Lunchlåda	62 kr/låda	64 kr/låda
Lunchlåda, leveranskostnad	150 kr/månad	150 kr/ månad
Särskilda boende		
Hyra	2721 – 6 839 beroende på yta och standard	3 360- 6839 beroende på yta och standard
Kost, helinackordering	3 900 kr/månad	4000 kr/ månad
Omvårdnad och service	2 089 kr/månad	prel. 2125 kr/ månad
Vistelse på korttidsenhet	116 kr/dag	119 kr/ dag
Kost, korttidsenhet	130 kr/dag	133 kr/dag
Dagverksamhet för dementa		
Besöksavgift	100 kr/dag	100 kr/dag
Boendestöd		
Omvårdnadsinsats	185 kr/månad	185 kr/månad
LSS		
Hyra gruppboende	2 967-5 000 kr/mån ber. på yta och standard	2 967 – 5 300 kr/mån ber. på yta och standard
Lunch, daglig verksamhet	47 kr/portion	48 kr/ portion
Hemsjukvård		
Avgift för tillfälligt och regelbundet hemsjukvårdsbesök	300kr/månad	300 kr/ månad
Utfärdande av intyg för bostadsanpassningsbidrag	300 kr/intyg	300 kr/intyg
Egenvårdsavgift vid förskrivning av kompressionsprodukter (se avtal)		Standardmodell 170kr, Måttsydd/justerbar 240 kr
Hämtning av hjälpmedel	300 kr/tillfälle	300kr/tillfälle
Måltid i servering		
Lunch, pensionär	75 kr/portion	75 kr/portion
Lunch, personal	85 kr/portion	90 kr/portion
Lunch, övriga gäster	85 kr/portion	90 kr/portion

Bilaga 3a – Stickprov särskilt boende

Inkomst/månad (efter skatt)	Person 1	Person 2	Person 3	Person 4	Person 5	Person 6	Person 7	Person 8	Person 9
Garantipension	Ja	ja	ja	-	ja	ja	ja	ja	ja
Tilläggspension	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Efterlevnadspension	ja	ja	ja	-	-	-	ja	ja	-
SPV/KPA	ja	-	-	-	ja	ja	ja	-	-
Övrig/ränteintäkter	-	-	-	ja	-	-	ja	-	-
Nettoinkomst	12 420 kr	15 719 kr	10 629 kr	12 554 kr	9 509 kr	12 323 kr	11 406 kr	7 566 kr	13 484 kr
Bostadstilläget (BTP)	115 kr	- kr	- kr	- kr	2 536 kr	1 029 kr	- kr	5 407 kr	- kr
S:a inkomster	12 535 kr	15 719 kr	10 629 kr	12 554 kr	12 045 kr	13 352 kr	11 406 kr	12 973 kr	13 484 kr
BERÄKNING AV FÖRBEHÅLLSBELOPP	Person 1	Person 2	Person 3	Person 4	Person 5	Person 6	Person 7	Person 8	Person 9
Hyra	4 719 kr	4 719 kr	5 197 kr	4 459 kr	3 548 kr	4 719 kr	4 389 kr	5 614 kr	4 806 kr
Minimibelopp	5 339 kr	5 339 kr	5 339 kr	5 339 kr	5 339 kr	5 339 kr	5 339 kr	5 339 kr	5 339 kr
Justering av förbehållsbeloppet (högre matkost)	1 510 kr	1 510 kr	1 510 kr	1 510 kr	1 510 kr	1 510 kr	1 510 kr	1 510 kr	1 510 kr
Förbehållsbelopp	11 568 kr	11 568 kr	12 046 kr	11 308 kr	10 397 kr	11 568 kr	11 238 kr	12 463 kr	11 655 kr
AVGIFTSUTRYMME	967 kr	4 151 kr	- 1 417 kr	1 246 kr	1 648 kr	1 784 kr	168 kr	510 kr	1 829 kr
UTGIFTER	Person 1	Person 2	Person 3	Person 4	Person 5	Person 6	Person 7	Person 8	Person 9
Hyra (3 360- 6839)	4 719 kr	4 719 kr	5 197 kr	4 459 kr	3 548 kr	4 719 kr	4 389 kr	5 614 kr	4 806 kr
Matabonnemang	4 000 kr	4 000 kr	4 000 kr	4 000 kr	4 000 kr	4 000 kr	4 000 kr	4 000 kr	4 000 kr
Omvårdnads- och serviceavgift (2125 kr)	967 kr	2 125 kr	- kr	1 246 kr	1 648 kr	1 784 kr	168 kr	510 kr	1 829 kr
Total kostnad för omsorgstagare	9 686 kr	10 844 kr	9 197 kr	9 705 kr	9 196 kr	10 503 kr	8 557 kr	10 124 kr	10 635 kr

Bilaga 3b - Stickprov stöd i ordinärt boende (hemtjänst)

INKOMST PER MÅNAD (efter skatt)	Person 1	Person 2	Person 3	Person 4	Person 5	Person 6	Person 7	Person 8	Person 9	Person 10	Person 11	Person 12
Nettoinkomst	12 122 kr	11 795 kr	11 938 kr	11 006 kr	34 882 kr	14 410 kr	9 758 kr	11 979 kr	16 729 kr	11 477 kr	18 340 kr	13 136 kr
Make/Makas nettoinkomst												
Bostadstilläget (BTP)				816 kr	576 kr			2 069 kr		1 815 kr		
S:a inkomster	12 122 kr	11 795 kr	11 938 kr	11 822 kr	35 458 kr	14 410 kr	9 758 kr	14 048 kr	16 729 kr	13 292 kr	18 340 kr	13 136 kr
BERÄKNING AV FÖRBEHÅLLSBELOPP												
Hyra	6 065 kr	7 074 kr	6 347 kr	3 644 kr	3 705 kr	- kr	- kr	6 609 kr	6 125 kr	7 510 kr	4 280 kr	4 373 kr
Minimibelopp	5 339 kr	5 315 kr	4 512 kr	5 339 kr	5 339 kr	5 339 kr	5 339 kr	5 339 kr	5 339 kr	5 339 kr	4 512 kr	5 339 kr
Individuellt avdrag												
Individuellt tillägg (kost)												
Förbehållsbelopp	11 404 kr	12 389 kr	10 859 kr	8 983 kr	9 044 kr	5 339 kr	5 339 kr	11 948 kr	11 464 kr	12 849 kr	8 792 kr	9 712 kr
AVGIFTSUTRYMME	718,0 kr	-	594 kr	1 079,0 kr	2 839,0 kr	26 414,0 kr	9 071,0 kr	4 419,0 kr	2 100,0 kr	5 265,0 kr	443,0 kr	9 548,0 kr
BEVILJANDE INSATSER (ingår i maxtaxa)												
Omvårdnad och service (430 kr/tim)	230 kr		2 125 kr	2 125 kr	2 125 kr	1 075 kr		2 125 kr	2 125 kr	2 125 kr	2 125 kr	2 125 kr
Trygghetslarm, digitalt (360 kr/mån)	360 kr	360 kr	360 kr	360 kr	360 kr	360 kr	360 kr	360 kr	360 kr		360 kr	360 kr
Avgift för tillfälligt/regelbundet hemsjukvårdsbesök (300 kr/mån)	300 kr	300 kr		300 kr	300 kr							300 kr
BST-insats					185 kr							
S:a beviljade insatser	890 kr	660 kr	2 485 kr	2 785 kr	2 970 kr	1 435 kr	360 kr	2 485 kr	2 485 kr	2 125 kr	2 485 kr	2 785 kr
Omvårdnadsavgift	718,0 kr	- kr	1 079 kr	2 125 kr	2 125 kr	2 125 kr	2 125 kr	2 100 kr	2 125 kr	443 kr	2 125 kr	2 125 kr
ÖVRIGA INSATSER												
Egenvårdsavgift vid förskrivning av kompressionsprodukter (170/240 kr)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Installationskostnad, TryggLarm (300 kr)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Avinstallation, TryggLarm (150 kr)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Larmbesök, vid larm som enda insats (430 kr/tim)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunchlåda (64 kr/låda)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunchlåda, leveranskostnad (150 kr/mån)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hämtning av hjälpmedel (300 kr/tillfälle)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
S:a övriga insatser	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Total kostnad för omsorgstagare	718 kr	0 kr	1 079 kr	2 125 kr	2 125 kr	2 125 kr	2 125 kr	2 100 kr	2 125 kr	443 kr	2 125 kr	2 125 kr

Bilaga 4: Avgiftsprocessen

FÖRENKLAD BESKRIVNING AV AVGIFTSPROCESSEN

Referenser

Konsumentverket (2020) *Beräkning av matkostnader*. Hämta 2020-10-30 från

<https://www.konsumentverket.se/globalassets/artikel/kostnadsberakningar/kostnadsberakningar-matkostnader-2020-konsumentverket.pdf>

Regeringen (2000) *Regeringens proposition 2000/01:149, Avgifter inom äldre- och handikappomsorg*. Hämtad 2020-10-21 från

<https://data.riksdagen.se/fil/8969585F-AAC4-416E-B3C9-F674A6C6C992>

Regeringsrätten (2008) *RÅ 2008:28, Avgift enligt 8 kap. socialtjänstlagen ska bestämmas med hänsyn till den enskildes faktiska boendekostnad*. Hämtad 2020-05-04 från <https://lagen.nu/dom/ra/2008:28>

Socialstyrelsen (2019) *Avgifter inom äldreomsorgen – Kartläggning och analys av kommunernas avgiftssystem*. Hämtad 2020-10-21 från

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2014-5-9.pdf>

SOU 1999:33 *Bo tryggt – Betala rätt, Särskilda boendeformer för äldre samt avgifter för äldre och handikappomsorg*. Hämtad 2020-10-21 från

<https://www.regeringen.se/49b6c7/contentassets/0ce245a72cf74426b60043291638cd61/bo-tryggt---betala-ratt>

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. Deloitte serves four out of five Fortune Global 500® companies through a globally connected network of member firms in more than 150 countries bringing world-class capabilities, insights, and high-quality service to address clients' most complex business challenges. To learn more about how Deloitte's approximately 225,000 professionals make an impact that matters, please connect with us on [LinkedIn](#) or [Twitter](#).

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte network") is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.